

Peter Gavorník. Angiológia 2 pre všeobecných lekárov – Arteriológia.

Dr. Josef Raabe: Bratislava 2014. 174s. ISBN 978-80-81 40-168-8.

V posledných decembrových dňoch roku 2014 sa na knižnom lekárskom vedeckoodbornom trhu objavila už dlhšie avizovaná kniha profesora Petra Gavorníka Angiológia 2 pre všeobecných lekárov – Arteriológia.

Choroby obehového systému (CHOS); choroby srdca a ciev; srdcovo-cievne choroby (S-CCH); kardio-vaskulárne choroby (K-VCH) sa rozdeľujú na dve skupiny: **choroby srdca**, jednak necievne (nonvaskulárne) srdcové choroby a jednak cievne (srdcovocievne – SCCH, kardiovaskulárne choroby – KVCH) a **choroby ciev**, ktoré sú predmetom samostatného špecializovaného odboru internej medicíny (vnútorného lekárstva) – angiológie/vaskulárnej medicíny.

V predchádzajúcej knižnej publikácii Gavorník P. Angiológia 1 pre všeobecných lekárov – Flebológia. Bratislava 2013 sa autor venoval diagnostike a manažmentu chorôb vénového cievneho systému, najmä chronickej vénovej chorobe dolných končatín (končatinovocievnej vénovej chorobe), tromboflebitide, hlbkovej vénovej trombóze a vénovej tromboembólii (VTE). Kniha mala veľmi priaznivé recenzie a ohlasy nielen v Slovenskej republike, ale aj v Českej republike, kde je aj na webovej stránke Českej angiologickej spoločnosti ČLS JEP. Aktuálne je najpredávanejšou knihou vydavateľstva Raabe.

Nová, druhá monografia Angiológia 2 pre všeobecných lekárov – Arteriológia je zameraná na diagnostiku a manažment orgánovovaskulárnych artériových ischemických chorôb, predovšetkým končatinovocievnych artériových chorôb, s ktorými sa praktickí všeobecní lekári v praxi často stretávajú. Orgánovocievne (orgánovovaskulárne) artériové ischemické choroby – srdcovocievne (kardiovaskulárne) choroby, mozgovocievne (cerebrovaskulárne), končatinovocievne (extremitovaskulárne), obličkovocievne (renovaskulárne; nefrovaskulárne), pohlavnocievne (genitovaskulárne), brušné (splachnikovaskulárne) najmä črevnocievne (mezentériointestinokolonovaskulárne), pľúcnicievne (bronchopulmovaskulárne), kostnokĺbovosvalovocievne (osteoartromuskulovaskulárne), očnicievne (okulovaskulárne), ušnicievne (otovaskulárne), kožnocievne (dermovaskulárne), zubnocievne (stomatovaskulárne) a ďalšie artériové orgánovovaskulárne choroby sú dôležitou manifestáciou systémovej aterosklerózy a iných artériových chorôb cievneho systému (arterioskleróza/arteriolonekróza/arteriolokalcinóza; diabetická makroangiopatia; diabetická mikroangiopatia; Mönckeborgova medioskleróza/mediokalcinóza; arteritída – vas-

kulitída; kompresívne artériové syndrómy; fibromuskulárna dysplázia artérií; cystická degenerácia adventície artérií; artériová trombóza; artériová embólia/tromboembólia; traumatické a posttraumatické arteriopatie; fyzikálne arteriopatie; chemické a toxické arteriopatie; iatrogénne oklúzie artérií; disekcia artérií; anomálie priebehu artérií; komplikovaná artériová aneurizma; artériovo-vénová fistula a ďalšie zriedkavejšie choroby). V knihe sa analyzujú kľúčové klinicko-etiológicko-anatomicko-patofyziologické (CEAP) aspekty a manažment končatinovocievnych artériových ischemických chorôb (projekt CIEVY – Cílené vysvetľovanie cievnych chorôb).

Prof. Gavorník aj v tejto druhej časti, Angiológia 2 pre všeobecných praktických lekárov – Arteriológia, využíval svoje vyše 40-ročné klinické a praktické liečebno-preventívne, pedagogické a vedeckovýskumné aktivity na Prvom angiologickom pracovisku (PAP) II. internej kliniky LF UK a UN v Bratislave, ktoré založil v roku 1974. Monografia je v celkovom rozsahu 174 strán, text je prehľadne členený, dobre sa číta, doplnený je 3 obrázkami a 32 tabuľkami, v literatúre je 617 literárnych odkazov zahraničných i slovenských autorov, vyše 1/3 je z ostatného roku. Veľmi cenný je zoznam skratiek, symbolov a slovník. Podstatné časti textu knihy vychádzajú z už oponovaných a recenzovaných publikácií autora a spolupracovníkov a z publikovaných dokumentov (guidelines) Angiologickej sekcie Slovenskej lekárskej komory (AS SLK), ktorá v roku 2014 oslávila 20. ročné výročie svojho založenia. Okrem primárnej cieľovej skupiny všeobecných praktických lekárov, je určená nielen pre pregraduálne štúdium študentov lekárskej fakulty, ale aj pre postgraduálne špecializačné štúdium a celoživotné kontinuálne lekárske vzdelávanie (CME) najmä internistov, angiológov, kardiológov, neurológov, angiochirurgov, intervenčných vaskulárnych rádiológov a iných špecialistov, ktorí sa venujú aj cievnyim chorobám.

Keďže cievne choroby sa týkajú prakticky každej lekárskej špecializácie i nelekárskych medicínskych špecializácií, knihu odporúčam nielen všetkým lekárom, ale aj všetkým vysokoškolským zdravotníckym pracovníkom.

prof. MUDr. Zoltán Mikeš, DrSc

✉ zoltan.mikes@centrum.sk

I. klinika geriatrickej LF UK a UN Bratislava, Slovenská republika

Doručeno do redakce: 14. 1. 2015